

Foto: Sture Westerberg

Bottnisk malört (bottenviksmalört) finns på den svenska rödlistan över hotade arter och är där placerad i kategorin missgynnad (NT). Den är även fridlyst. Bottnisk malört ingår i EU:s habitatdirektiv, vilket innebär att Sverige åtagit sig att skydda arten inom EU:s nätverk Natura 2000.

Bottnisk malört är en flerårig, upp till meterhög ört med 2–3 gånger finflikiga blad. Den behandlas här som en underart till fältmalört, men har ibland betraktats som egen art. Den liknar vanlig fältmalört (ssp. *campestris*), men har en smalare blomställning med

bara 3–6 korgar på varje gren och holkfjäll som är längre än fältmalörtens: 3–5 mm mot 1,5–2,5 mm.

Bottnisk malört förekommer främst i Norrbotten samt på några få platser längs kusten i Medelpad och Ångermanland. Den är endemisk och finns i hela världen endast kring Bottenviken och Bottenhavet.

Ytterligare en nordlig underart till fältmalört är känd (ssp. *borealis*). Den är nordligt cirkumpolär och förekommer närmast på Kola-halvön. Morfologiskt intar bottnisk malört en mellanställning mellan vanlig fältmalört och ssp. *borealis*.

Rödlistan

Den svenska rödlistan upprättas av ArtDatabanken och fastställs av Naturvårdsverket. Listan uppdateras vart femte år. I rödlistan klassificeras växter och djur i olika hotkategorier beroende på hur stor risken är att arten ska försvinna ur landet.

Rödlistans kategorier:

RE – Försvunnen
CR – Akut hotad
EN – Starkt hotad
VU – Sårbar
NT – Missgynnad
DD – Kunskapsbrist

Foto: Åke Svensson

Foto: Sture Westerberg

Bottnisk malört

förekommer oftast på sandig mark vid havet, men växer ovanför hög-vattenlinjen och är förmodligen saltskyende. Arten förekommer sällsynt även på klapperstensfält och på sandig ruderatmark som till exempel bangårdar.

Bottnisk malört gynnas av att sanden hålls öppen genom vind och isskrap vilket säkerställer den långsiktiga överlevnaden genom att ny mark hela tiden kan koloniseras. Vid havet uppfylls dessa krav genom att nya sandstränder bildas tack vare landhöjningen. Vid

norrbottenskusten föreligger antagligen en dynamik där bottnisk malört försvinner från lokaler som sluter sig men i stället dyker upp på nya. Lokalen i Medelpad avviker genom att utgöras av en blockmark vid ett berg. I ett tidigare skede har blockmarken varit en exponerad havsstrand, varför populationen där kan tänkas utgöra en relik som levt kvar tack vare att vegetationen inte slutit sig.

Merparten av förekomsterna med bottnisk malört är troligen ohotade men några kan hotas av anläggningsarbeten och exploatering av strandnära miljöer. Även där sådan aktivitet temporärt har gynnat växten, hotas den om förhållandena stabiliseras och växttäcknet åter sluts. Även badturism kan lokalt vara ett problem.

Bottnisk malört förekommer också i Finland, från Uleåborg längs kusten till Torneå. Den finns inte någon annanstans i världen.

Om du vill läsa mer om bottnisk malört eller om floraövervakning kan du besöka följande hemsidor:

Svenska Botaniska Föreningen:
www.sbf.c.se

ArtDatabanken:
www.artdata.slu.se

Naturvårdsverket:
www.naturvardsverket.se

Länsstyrelserna:
www.lst.se

Floraövervakning

Sveriges miljömål slår fast att alla arter ska förekomma i livskraftiga bestånd. Att kartlägga förekomsten av hotade växter är en viktig del i arbetet med att bevara arter och biologisk mångfald.

Projekt Floraväktarna är ett nätverk av växt- och naturintresserade personer som besöker de hotade arternas växtplatser för att räkna antalet plantor, upptäcka eventuella förändringar eller andra oroande faktorer. Floraväktarnas rapporter ligger till grund för en del av miljöövervakningen

och floravårdsarbetet i landet.

Andra viktiga delar i bevarandearbetet är nätverket Natura 2000 och arbetet kring åtgärdsprogrammen.

Naturvårdsverket har gett länsstyrelserna i uppdrag att ta fram åtgärdsprogram för ett antal hotade kärlväxter som inte klarar att överleva utan särskilda åtgärder. Programmen är inte formellt bindande men syftar till att vara vägledande för arbetet med att bevara dessa arter i landet.

Natura 2000 är ett nätverk av EU:s mest

skyddsvärda naturområden. Natura 2000-områden finns i alla medlemsländer och ska hejda utrotningen av arter och livsmiljöer. Ett fyrtiotal av Sveriges kärlväxter ingår i nätverket.

Vill du veta mer om floraövervakning eller informera om någon lokal för bottnisk malört hör gärna av dig till margareta.edqvist@telia.com som är samordnare för Floraväktarna. Vill du diskutera kring skötsel eller åtgärder för en specifik lokal kontakta din länsstyrelse.

Svenska Botaniska Föreningen
ArtDatabanken